

Het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân
Postbus 36
8900 AA Leeuwarden

Dossiernummer : Z2024-02146
Stuknummer : S2024-11952
Behandeld door : Nils Kappenburg
Email : gemeente@achtkarspelen.nl

Uw brief van	Uw kenmerk	Bijlage	Verzenddatum
-	-	-	17 september 2024

Onderwerp

Reactie college Achtkarspelen op teruggave verontreinigingsheffing IBA's

Geachte leden van het dagelijks bestuur,

In januari van dit jaar heeft Wetterskip Fryslân de bewoners in het buitengebied van Achtkarspelen een brief gestuurd over teruggave van onterecht betaalde zuiveringsheffing. Dit heeft in de pers, maar ook in de gemeenteraad van Achtkarspelen voor kritische geluiden gezorgd. In deze brief leest u meer over de reactie van het college van Achtkarspelen.

IBA's in het buitengebied van Achtkarspelen

Om de waterkwaliteit in het buitengebied te verbeteren is gemeente Achtkarspelen in 2007 samen met het Wetterskip Fryslân gestart met het terugdringen van de lozing van ongezuiverd rioolwater op het oppervlaktewater. Over een periode van 3 jaar zijn in het buitengebied van Achtkarspelen ruim 380 IBA's bij woningen geplaatst. De IBA's zijn eigendom van de gemeente en deze zijn vanaf het moment van aanleg ook door de gemeente beheerd.

Het project is destijds in nauwe afstemming met het Wetterskip uitgevoerd en daarbij werd ook een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Hierin werd overeengekomen dat de gemeente het onderhoud van de IBA's zou uitvoeren en dat het Wetterskip een jaarlijkse bijdrage in het onderhoud van de IBA's zou doen. De hoogte van de bijdrage van het Wetterskip begon bij ongeveer €40.000 en liep op tot ongeveer €50.000 per jaar.

Beëindiging overeenkomst

De overeenkomst liep van rechtswege af in 2015 en het Wetterskip heeft besloten deze niet te verlengen. Gemeente Achtkarspelen vindt dit nog altijd een onverstandige beslissing omdat het behouden van een goede waterkwaliteit in onze optiek een gezamenlijk belang is. De bijdrage van het Wetterskip in het beheer liep nog wel door tot en met het jaar 2019, maar is daarna komen te vervallen. Hier wordt sindsdien in de gemeentelijke begroting rekening mee gehouden.

Het juridische effect van het verlopen van de samenwerkingsovereenkomst is wel dat het Wetterskip formeel geen *medebeheerder* meer is. Dit gegeven, gecombineerd met het feit dat de gemeente eigenaar is van de IBA's, is voor het Wetterskip de aanleiding geweest om de gemeente met ingang van 2024 aan te slaan voor een verontreinigingsheffing per IBA. De gemeente is hier in een eerder stadium bestuurlijk over ingelicht.

Begin 2024 werd de gemeente verrast met nog een bijkomend effect van de verlopen overeenkomst. Uit de bestuurlijke brief die de gemeente in februari ontvangen heeft, blijkt dat het Wetterskip sinds het aflopen van de overeenkomst onterecht zuiveringsheffing heeft gevraagd van bewoners en over gaat tot terugbetaling. Een onaangename keerzijde van deze maatregel is echter dat de gemeente, als eigenaar van de IBA's, met terugwerkende kracht over de jaren 2021, 2022 en 2023 aangeslagen wordt voor verontreinigingsheffing.

Artikel Leeuwarder Courant

Dat bewoners geld terugkrijgen van het Wetterskip is een positief gegeven, maar dit leidt niet direct tot positieve reacties. Volgens de brief van 7 februari 2024 hebben bewoners namelijk 8 jaar lang onterecht zuiveringsheffing betaald, terwijl ze nu maar 5 jaar terugbetaald krijgen.

Uit een artikel van 28 mei 2024 in de Leeuwarder Courant blijkt het ongenoegen hierover. Het artikel met de kop *Wetterskip Fryslân betaalt ongeoorloofde belasting niet terug*, maakt duidelijk hoe een bewoner uit het buitengebied aankijkt tegen de aanpak van het Wetterskip en het afzien van volledige terugbetaling van de onterechte heffing.

Ook in de raadsvergadering van Achtkarspelen van 30 mei 2024 zijn kritische vragen gesteld over de onvolledige terugbetaling en de gemeenschappelijk regeling met het Noordelijk Belastingkantoor. Vanuit de raad wordt opgeroepen om de mogelijkheid te benutten om af te wijken van de vijf jaar en tot volledige 8 jaar terugbetaling over te gaan. Daarbij wordt ook aandacht gevraagd voor het verlies van rente wat bewoners hebben opgelopen in de afgelopen 8 jaar.

Beeld van onbetrouwbare overheid

Het college van Achtkarspelen betreurt de negatieve lading en de onduidelijkheid die is ontstaan in relatie tot de IBA's. Wat volgens de doelstellingen van de Waterwet begon als een mooi en constructief samenwerkingsproject met aantoonbare milieuwinst, is beland in controverse over de zuiverings- en verontreinigingsheffingen.

Het mag bekend zijn dat gemeente Achtkarspelen op het standpunt staat dat het besluit van het Wetterskip om de gemeente een verontreinigingsheffing voor de IBA's op te leggen juridisch niet correct is en dat het niet kosteneffectief is als overheden elkaar met heffingen belasten. De gemeente heeft daarom op 9 juli 2024 ook bezwaar aangetekend bij het Noordelijk Belastingkantoor. Daarbij had het college het gewaardeerd als er meer bestuurlijke afstemming over het besluit en de communicatie had plaatsgevonden.

Het college vindt het echter nog belangrijker dat bewoners bediend worden vanuit betrouwbare regionale overheden. Het gegeven dat IBA-gebruikers van het een op andere moment geen zuiveringsheffing meer hoeven te betalen, getuigt niet van een duidelijke beleidslijn. Daar komt de boodschap bij dat bewoners 8 jaar te veel betaald hebben en toch maar 5 jaar terugkrijgen. De beeldvorming die daarmee neergezet wordt, is niet die van een transparante en consequente aanpak.

Oproep college Achtkarspelen

Het Wetterskip verwijst in haar schrijven aan de bewoners en aan het college van Achtkarspelen naar een wettelijke vijfjaarstermijn voor de teruggave.

Fiscaalrechtelijk mag dit correct zijn, maar daar staat tegenover dat met deze aanpak het beeld van een onbetrouwbare overheid niet wordt rechtgezet. Het college van Achtkarspelen doet daarom de oproep aan het bestuur van het Wetterskip om ruimhartiger om te gaan met de terugbetaling en hiervoor alsnog een termijn van acht jaar te kiezen.

Alles overziend concluderen wij ook dat er nog wel wat losse eindjes zijn als het gaat om de verontreinigingsheffing voor IBA's en de communicatie daarover. Zoals al eerder opgemerkt, zijn wij van mening dat de heffing op een eerlijker en transparantere manier ingezet kan worden. Wij gaan hierover graag alsnog bestuurlijk in gesprek.

Wij wachten met belangstelling uw reactie af.

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

Secretaris,

Burgemeester,

Dhr. mr. M.P. de Jong

Dhr. mr. O.F. Brouwer